

Van heks tot mens

Eetstoornissen in perspectief geplaatst (PICOWO deel 20)

Anorexia nervosa is een ernstige aandoening die mensen al eeuwenlang voor een raadsel stelt. Wanneer een ziekte ernstig is, is behandelen van belang. Maar wil men een goede behandeling inzetten, dan is het ook belangrijk om na te gaan wat er dan behandeld wordt. Het gaat daarbij niet om de te behandelen symptomen, maar om het aanpakken van de oorzaak, dus om de etiologie. Vaak ziet men in het ontstaan van anorexia nervosa een connectie met andere aandoeningen. Er is dan sprake van comorbiditeit, die zowel medisch als psychiatrisch kan zijn.

Van heks tot mens beschrijft in heldere taal drie omvangrijke onderzoeken. Het eerste betreft een historisch onderzoek: van magerte naar anorexia nervosa. Het tweede onderzoek gaat over een medische oorzaak, namelijk het niveau van ghreline bij verschillende eetstoornissen. Het derde onderzoek is een literatuuronderzoek naar de aard van de wetenschappelijke aandacht die in de loop der tijd naar anorexia is uitgegaan: medisch en/of psychiatrisch.

Het boek eindigt met een epiloog waarin onderbouwd wordt waarom de toevoeging 'nervosa' aan 'anorexia' de wetenschap en de behandeling geen goed heeft gedaan. Het heeft ervoor gezorgd dat we wetenschappelijk niet veel verder zijn dan de middeleeuwen wat betreft de oorzaak, en dat de behandeling door de toevoeging 'nervosa' in 1874 een scheefgroei heeft ondergaan, waardoor de situatie in de eenentwintigste eeuw geëscaleerd lijkt te zijn.

De etiologie en de symptomen werden bij anorexia (nervosa) geduid vanuit de manier waarop naar ziekten bij vrouwen in het algemeen werd gekeken. In het gunstigste geval was de vrouw een hysterische aanstelster, in het ongunstigste geval was haar ziek-zijn het gevolg van duivelse bezetenheid of was ze een intelligente heks die verbrand moest worden. Anorexia nervosa werd nooit als medische aandoening beschouwd en behandeld, ook niet wanneer een psychiatrische benadering ontoreikend bleek.

Van heks tot mens is bedoeld voor professionals die werken met mensen met anorexia nervosa en vooral ook voor mensen met anorexia zelf.

Infographic Van heks tot mens

Dr. Martine Delfos is werkzaam als onderzoeker en therapeut en schreef onder andere *De lijn kwijt*, over een nieuwe methode van behandeling van eetstoornissen. Ze heeft jarenlang mensen met anorexia (nervosa) behandeld die in een slechte conditie waren en die opgegeven waren. Ze heeft een eigen behandeling en wetenschappelijk kader aangebracht en initieerde een paradigmashift in de behandeling: 'leren eten' in plaats van 'structureel overeten totdat je op gewicht bent'. Informatie over haar werk is te vinden op www.mdelfos.nl

Drs. Liesbeth Libbers is psycholoog en diëtist en werkzaam als docent voeding. Zij was verbonden aan het Kenniscentrum Eetstoornissen Nederland en doet onderzoek naar eetstoornissen. Zij schreef samen met Martine

ISBN:

9789088509537

Auteurs:

Dr. Martine F. Delfos, Liesbeth Libbers

Prijs:

€ 26,00

Meer info:swpbook.com/2225

u i t g e v e r i j

SWP

Delfos *Eetstoornissen van binnenuit belicht*, over egodocumenten van mensen met eetstoornissen.

Recensie

*“Anorexia zou ook een auto-immunreactie kunnen zijn, stellen Delfos en Libbers. In hun boek gaan ze in op de historie van de ziekte, maar ook op de mogelijke medische of psychiatrische oorzaken. Veel patiënten waren waarschijnlijk al ziek voordat ze anorexia kregen, en dan kan de eetstoornis een reactie daarop zijn, aldus de auteurs. (...) **Van heks tot mens is geschreven voor professionals in de zorg, maar ook voor mensen die zelf anorexia hebben en hun aandoening beter willen begrijpen.**”*

- Uit een recensie van De Psycholoog, september 2025.